Necunoscutele anului 2021 – factorii care ar putea influența activitatea companiilor anul viitor

Economiile lumii par a fi rezistat onorabil în fața provocarilor generate de pandemia de COVID-19, datorita mobilizarii financiare fara precedent a celor mai puternice state și a organizațiilor internaționale și, mai ales, a concesiilor masive privind îndatorarea, abordare opusa celei din criza precedenta, când s-a mizat pe austeritate. Cu toate acestea, îngrijorarile persista din cauza incertitudinii înca ridicate cu privire la evoluția pandemiei, dar și a capacității statelor de a menține stimulentele acordate pentru susținerea economiei. Pentru mediul de business românesc, necunoscutele anului 2021 provin din cel puțin trei mari direcții: politica fiscala a Uniunii Europene, evoluția Brexit și, pe plan intern, gestionarea dezechilibrului bugetar.

Pentru economiile Uniunii Europene, perspectiva este pozitiva, având în vedere ca, dupa negocieri intense, statele membre au ajuns la un acord cu privire la bugetul multianual care, pentru exercițiul financiar 2021 – 2027, depașește 1.800 de miliarde de euro, aproape dublu fața de cel anterior. Acesta cuprinde și planul de redresare, în valoare de 750 de miliarde de euro, convenit pentru a ajuta economiile europene sa limiteze efectele crizei generate de pandemie. Așadar, necesarul de finanțare poate fi considerat asigurat, dar succesul planului va depinde de capacitatea statelor membre de a atrage și de a utiliza eficient aceste fonduri.

Planurile fiscale ale Comisiei Europene, efecte pe termen mediu

O absorbție optima a fondurilor europene impulsioneaza și activitatea mediului de afaceri care, însa, trebuie sa țina cont și de masurile pe care autoritățile europene le au în vedere pentru a asigura rambursarea împrumutului contractat de Comisia Europeana de pe piețele financiare pentru a alimenta planul de redresare de 750 de miliarde de euro. Împrumutul este prevazut a fi rambursat începând din 2028 (pe o perioada de 30 de ani), dar, pâna atunci, este necesara extinderea resurselor proprii ale Comisiei, care planuiește, în acest sens, taxarea anumitor sectoare sau a marilor companii. Cele mai vehiculate masuri sunt impunerea unei taxe pe plasticul nereciclat, aplicabila de la 1 ianuarie 2021, taxarea companiilor din domeniul digital, dar și penalizarea aspra a acestora pentru încalcarea regulilor de concurența (pâna la 10% din cifra de afaceri globala), o taxa pe emisiile de carbon impusa importurilor pe piața unica și extinderea taxei pe emisiile poluante.

Aceste taxe ar trebui implementate pe parcursul urmatorului exercițiu financiar, dar este dificil de estimat un moment anume, având în vedere mecanismele greoaie de decizie la nivel european. Cu toate acestea, mai devreme sau mai târziu, își vor pune amprenta asupra activității companiilor și a prețurilor pentru consumatorii finali, inclusiv a celor din România.

Acordul post-Brexit ramâne indecis, cu doar câteva zile înainte de termenul limita

Suplimentarea surselor proprii ale Comisiei Europene este cu atât mai necesara în contextul ieşirii Marii Britanii din blocul comunitar, unul din contributorii majori la bugetul UE. Dar, dincolo de golul lasat la bugetul european, Brexit-ul afecteaza semnificativ companiile europene care au relaţii de afaceri cu cele din Marea Britanie, cu atât mai mult cu cât riscul unei rupturi fara un acord comercial care sa stabileasca relaţiile ulterioare dintre cele doua parţi pare inevitabil (mai sunt doar câteva zile pâna la 31 decembrie, data la care expira perioada de tranziţie stabilita prin acordul de retragere intrat în vigoare de la 31 ianuarie 2020).

Oficialii din ambele tabere înca transmit mesaje încurajatoare cu privire la încheierea unui acord, dar, în paralel, continua sa îşi consolideze „planurile de urgenţa" pentru ca, în caz de eşec, dupa 1 ianuarie 2021, Marea Britanie va fi considerat stat terţ în relaţiile comerciale şi de orice alta natura cu statele membre UE, ceea ce presupune, în linii mari, reguli comerciale mai stricte (formalitaţi vamale, taxe, TVA, accize), restricţii pe piaţa muncii şi limitarea liberei circulaţii a persoanelor.

Companiile româneşti care au relaţii de afaceri cu parteneri britanici trebuie sa ţina cont de toate aceste aspecte şi sa ia masurile necesare pentru a limita potenţialele efecte nedorite asupra activitaţii lor în cazul unui Brexit fara acord, dar chiar şi în cazul tot mai puţin probabil al încheierii unui acord, pentru ca, de la 1 ianuarie 2021, regulile se schimba oricum.

Sprijinul pentru mediul de afaceri, necesar şi în 2021

Pe plan intern, principala provocare a anului 2021 va fi legata de gestionarea deficitului bugetar, în condiţiile în care este recomandata menţinerea facilitaţilor acordate mediului de afaceri în contextul pandemiei, iar înasprirea fiscalitaţii nu poate fi luata în calcul, având în vedere estimarile privind evoluţia pandemiei şi ritmul lent de recuperare a economiilor europene şi, implicit, a celei româneşti.

La nivel european au fost anunţate, deja, noi masuri monetare şi fiscale de stimulare a economiilor, iar derogarea de la regulile fiscal-bugetare (limitarea deficitului bugetar la 3% din PIB) a fost extinsa pentru 2021. Şi autoritaţile române au anunţat extinderea unor facilitaţi şi au urgentat adoptarea unor masuri solicitate de mai multa vreme de mediul de afaceri (consolidarea fiscala, deducerea pierderilor din facturile neîncasate, beneficii neimpozabile pentru angajaţi, recuperarea TVA pentru facturile mai vechi de un an neîncasate de la persoanele fizice etc.).

Reducerea deficitului bugetar, estimat la 9,8% din PIB în 2020 de catre Consiliul Fiscal, este necesara, dar ar trebui realizata pe baza eficientizarii cheltuielilor şi prin creşterea colectarii veniturilor la bugetul de stat, posibila în condiţiile implementarii masurilor anunţate referitoare la digitalizarea administraţiei fiscale şi combaterea evaziunii fiscale. Ramâne de vazut însa ce vor decide autoritaţile în aceasta privinţa.

Aşadar, anul 2021 se anunţa provocator, iar mediul de afaceri trebuie sa îşi ia toate masurile necesare pentru a limita efectele factorilor perturbatori şi a beneficia de toate facilitaţile pe care le va avea la dispoziţie.